

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42762
Nom	Direcció Estratègica de les empreses de l'economia social
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2204 - M.U. en Economia Social (Coop.Entitats No Lucratives)	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2204 - M.U. en Economia Social (Coop.Entitats No Lucratives)	7 - Direcció estratègica de les empreses de l'economia social	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA GRANERO, ANA	105 - Direcció d'Empreses 'Juan José Renau Piqueras'

RESUM

El mòdul de Direcció Estratègica se centra en l'estudi, anàlisi i reflexió dels diferents aspectes relacionats amb la presa de decisions de caràcter estratègic (decisiones a llarg termini i que afecten totes les àrees funcionals de l'organització), des d'una perspectiva holística, és a dir, global i integrada. Qualsevol classe d'organització, en el nostre cas les que formen part de l'Economia Social i que majoritàriament presenten absència d'ànim de lucre i persegueixen principalment objectius socials, s'ha d'enfrontar a situacions determinades ja reptes que obliguen a prendre decisions per mitjà de les quals es persegueix el creixement i la supervivència a llarg termini. Mitjançant la utilització de la direcció estratègica, les organitzacions de l'Economia Social poden aplicar una metodologia aplicada a situacions específiques que els permeti prendre decisions de forma eficaç i eficient. Obtenir un coneixement prou exacte de la situació en què es troba una organització (mitjançant el seu diagnòstic estratègic), definir amb claredat i especificitat el propòsit, les metes, els valors i els objectius que es volen assolir, avaluar, seleccionar i dissenyar aquelles opcions o alternatives estratègiques que amb més probabilitat poden ajudar a l'organització a assolir els seus objectius dins d'un context determinat i finalment implementar (executar i controlar) les estratègies formulades, són els elements més rellevants que conformen el procés de la Direcció Estratègica. Les organitzacions d'Economia Social han de ser capaços de conèixer i aplicar la direcció estratègica,

adaptant la seva metodologia a la idiosincràsia i especificitats d'aquestes organitzacions, de manera que a través de la seva aplicació puguin millorar tant la seva eficàcia (cobrir les necessitats dels col·lectius cap als quals es dirigeixen les seves accions) com la seva eficiència (assignar adequadament els seus recursos i capacitats).

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi han

COMPETÈNCIES

2127 - M.U. en Economia Social (Coop.Entitats No Lucratives)

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Comprendre el funcionament de les entitats i empreses que conformen l'economia social.
- Saber aplicar el procés de la direcció estratègica a les empreses i entitats de l'economia social.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.
- Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir i extreure'n les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.
- Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

- Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.
- Ser capaços de buscar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant la que resulta pertinent per a la presa de decisions.
- Saber treballar en equip amb eficàcia i eficiència.
- Ser capaços de prendre decisions tant individuals com col·lectives en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Tenir una actitud proactiva davant dels possibles canvis que es produeixen en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Ser capaços d'integrar les noves tecnologies en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Saber redactar i preparar presentacions per posteriorment exposar-les i defensar-les.
- Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu treball com el del seu company.
- Ser capaços d'integrar-se en equips, tant en funció de directius o coordinadors com a funcions específiques acotades i en funcions de suport al propi equip o altres.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Les destreses que l'alumne adquirirà amb el seguiment de l'assignatura són: 1. Conèixer els conceptes bàsics relacionats amb la Direcció Estratègica 2. Conèixer i dominar els diferents subprocessos i fases de la Direcció Estratègica 3. Conèixer les diferents eines i tècniques pròpies de la Direcció Estratègica i necessàries per realitzar una anàlisi estratègica aplicat a una situació concreta i determinada. 4. Aplicar el procés de la Direcció Estratègica a un cas particular dins de les organitzacions de l'Economia Social 5. Identificar les característiques estratègiques específiques de les organitzacions de l'Economia Social. 6. Entendre les interrelacions entre la Direcció Estratègica i els continguts de la resta de mòduls impartits en el Curs.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Direcció Estratègica i la seua aplicació a les empreses de l'Economia social

- 1.1. La Direcció Estratègica: orígens, evolució i procés
- 1.2. L'estratègia empresarial: definició
- 1.3. Nivells de l'estratègia
- 1.4. La Direcció Estratègica en diferents contextos organitzatius: Cooperatives, entitats no lucratives

2. El disseny del sistema d'objectius en les empreses de l'Economia Social

- 2.1. Missió, valors i objectius en l'organització
- 2.2. Govern corporatiu, problema d'agència i codi de bon govern
- 2.3. Responsabilitat social empresarial

3. Diagnòstic de l'entorn de les empreses de l'Economia Social

- 3.1. Anàlisi de l'entorn general: Anàlisi PESTEL
- 3.2. Anàlisi de l'entorn competitiu i grups estratègics
- 3.3. Recursos, capacitats i avantatge competitiu. Anàlisi VRIO. La importància dels recursos i les capacitats intangibles.
- 3.4. Diagnòstic estratègic: Anàlisi DAFO

4. Disseny, avaluació i selecció d'estratègies

- 4.1. Marc general per al disseny de l'estratègia en les empreses d'economia social
- 4.2. Decisions sobre l'àmbit d'activitat
- 4.3. Decisions sobre les modalitats de desenvolupament
- 4.4. Decisions sobre l'argument competitiu: estratègies competitives
- 4.5. Estratègies basades en la creació de valor
- 4.6. Avaluació i selecció d'estratègies

5. Sistemes d'implementació de l'estratègia en les empreses d'Economia Social

- 5.1. La implementació de l'estratègia
- 5.2. Disseny organitzatiu en les empreses de l'Economia Social

6. Noves tendències socials en la direcció estratègica

- 6.1. Innovació i emprenedoria social
- 6.2. Desenvolupament del Social Business Pla: CANVAS Social
- 6.3. Equilibri entre àmbit social i econòmic en la direcció estratègica: el cas de les híbrid organizations

7. Finançament de les entitats d'economia social: aplicació des de la direcció estratègica

- 7.1. El finançament com a eina per l'avantatge competitiu
- 7.2. Fonts de finançament procedents de les administracions públiques: instruments directes, indirectes i ocults
- 7.3. Instruments per al finançament procedents de fonts privades: fundraising i mecenatge
- 7.4. Finançament alternatiu: banca ètica, microcrèdits i crowdfunding

8. La contractació pública, una eina estratègica per a les empreses d'economia social

- 8.1. Nova llei de contractació pública: reptes i oportunitats
- 8.2. Comportament estratègic davant els plecs de contractació pública
- 8.3. La reserva de mercat i el concert social

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	25,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	6,00	0
Estudi i treball autònom	4,00	0
Lectures de material complementari	8,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	6,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	6,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	100,00	

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'aprenentatge del mòdul s'estructura en una part teòrica i una part pràctica. La part teòrica es desenvoluparà mitjançant classes magistrals recolzades en la bibliografia bàsica i complementària de cada tema i en materials de lectura específics que es facilitaran a l'alumne a través de l'aula virtual. Tanmateix, es valorarà positivament la participació de l'estudiant al llarg de les sessions teòriques; participació que pot consistir en reflexions i valoracions personals de l'alumne sobre els conceptes i continguts teòrics abocaments pel professor.

La part pràctica es desenvoluparà mitjançant sessions basades en la participació activa dels alumnes i inspirades en l'ensenyament per descobriment a través del mètode del cas. Es presentaran casos pràctics referents a organitzacions de l'Economia Social (Cooperatives, associacions, fundacions, etc.).

La informació referent als casos pràctics a treballar a classe es facilitarà a l'alumne a través de l'aula virtual, de manera que l'alumne haurà de llegir i analitzar aquesta informació amb antelació a la celebració de la sessió pràctica, així com procedir a la recerca d'informació complementària que pugui ser d'ajuda per a la resolució del cas.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació consistirà en una avaluació contínua basada en els següents aspectes: examen de la lliçó (20% de la nota global), realització dels casos pràctics (60% de la nota global) assistència, participació, interès pel mòdul, actitud davant la matèria i possibilitat d'assistència a algun seminari relacionat amb els continguts de la lliçó (20% de la nota global).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Navas, J.E. y Guerras, L.A. (2015): La Dirección Estratégica de la Empresa: Teoría y Aplicaciones. Ed. Civitas- Thomson Reuters, Madrid.
- Sanchis, J. R. (2001): Dirección Estratégica de Empresas Cooperativas, Promolibro, Valencia
- Worth, M. J. (2018): Nonprofit management: Principles and practice. Sage Publications.
- Biblioteca de ciencias sociales de la UV "Guía de recursos bibliográficos sobre economía social" <https://cibisoc.blogs.uv.es/recursos-tematics/economia-social/>
- Chaves,R., Fajardo,G, Monzón,J.L. (dir) (2020): Manual de economía social, Editorial Tirant lo blanc, Valencia

Complementàries

- Tidd J. and Bessant J. (2018): Managing Innovation. Integrating Technological, Market and Organizational Change, John Wiley & Sons, Ltd.
- Monzón, J.L. y Antuñano, I. (2017): Guía Laboral de la Economía Social Valenciana, CIRIEC-España, Publicaciones.